
FASHION: A Process Of Continuous Change

M.A. HANN
C. OGLE

University of Leeds ENGLAND

Fashion is a process of continuous change by which successive fashion products are generated. Adoption is through a process of imitation by consumers who collectively express a social consensus. The desire to assert social or economic status would seem to be of importance in explaining the impetus for an individual's adoption decision.

1. AN INTRODUCTION TO THE SCOPE OF THE TERM "FASHION"

It has been observed that fashion has a pervading influence on many dimensions of life in contemporary society. Between them, Wasson [1968] and Blumer [1969], for example, suggest that fashion is influential in the spheres of the pure and applied arts, entertainment, literature, philosophy, religious interest and science. Winakor and Goings [1973] maintain that,

".... fashion affects nearly every aspect of daily life."

It is in the domain of clothing that the phenomenon is most often recognised and it is to this area that the bulk of fashion literature directs attention.

As pointed out recently by Sproles [1981], fashion theory, as it stands, includes a loosely organised array of descriptive principles and propositions. This is of no surprise when even the term "fashion" itself seems to be subject to a number of interpretations and applications. With this in mind, the object of this paper is to make a brief review of the usage of the term "fashion" and in addition to pursue a brief discussion of the imitative process by which fashion products are allowed to develop.

2. FASHION AND THE PRINCIPLE OF CHANGE

Fashion, as it is manifested in dress, has been defined in a considerable number of ways. Generally it is recognised that fashion is a process of change and is never, in itself, a fixed entity. In fact, the most obvious consensus to emerge from the literature is that

the only unchanging certainty about fashion is that it never ceases to change. Robinson [1960], for example, refers to fashion as "... a dynamic process" and Young [1937] comments that "..... fashion is evolution without destination". The latter view is echoed by Douglas [1970] who proclaims that,

"..... fashion is aimed at no fixed point, but rather at the process of change itself."

Many authors, including Benthall and Polhemus [1975], suggest that changes in fashion reflect social changes:

"The form of the social body is reflected in the form of the physical body and vice versa."

Being a process of change, fashion may be regarded as a symbol of a changing society. Polhemus and Procter [1978], for example, state that:

" In recognising that the increased modernisation of contemporary society has institutionalised change, we can also begin to appreciate that, in the context of modernisation, change and its symbolic representation in the fashion system are appropriate "natural" expressions of the process of modernisation [which] is a kind of permanent revolution without any final goal."

Fashion has also been defined as "... a conception of what is currently appropriate". Social change sometimes brings about changes in roles and life styles which require new forms of dress. Blumer discusses the importance of consumer behaviour and participation in the process of fashion change and states that:

"The area in which fashion operates must be one that is involved in a movement of change, with people ready to revise or discard old practices, beliefs and attachments, and poised to adopt new social forms...."

Conversely, it may be suggested that those areas in which change is not institutionalised, or in which people are not ready to accept change, are areas which are presumably free from fashion change. The legal profession and clergy, who wear clothing styles which embody unchanging values, would seem to be typical examples.

3. FASHION AS PROCESS OR PRODUCT

Robinson [1961] states that fashion is a

"Process through which particular "fashions" succeed one another."

This is an indication of how the term fashion can be used to refer to both a process and a product design or type. The process, which is seemingly governed by

MODA: Sürekli Bir Değişim Süreci

Güngör BAŞER
Prof. Dr.

Ege Üni. Müh.Fak.Teks.Müh.Böl. İZMİR

Moda birbirini izleyen moda ürünlerini ortaya çıkaran bir sürekli değişim sürecidir. Benimsenme, beraberce bir sosyal görüş birliği sergileyen tüketicilerce bir taklit edilme süreciyle olur. Bir bireyin benimseme kararına yol açan ivmeyi açıklamada sosyal ya da ekonomik statü kazanma isteğinin önemli olduğu görülmektedir.

1. "MODA" TERİMİNİN KAPSAMINA İLİŞKİN GİRİŞ

Çağdaş toplum yaşamının birçok boyutunda modanın yaygın etkisi olduğu gözlenmiştir. Bunlar arasında, örneğin Wasson [1968] ve Blumer [1969], modanın soyut ve uygulamalı sanatlar, eğlence, edebiyat, felsefe, dinsel ilgi ve bilim çevrelerinde etkili olduğunu ileri sürerler. Winakor ve Goings [1973].

".... moda hemen hemen günlük yaşamın her yönünü etkiler " derler.

Olay en sık olarak giyim alanında farkedilir ve moda literatürünün büyük bölümü dikkatini bu alana yöneltmiştir.

Yakın zamanda Sproles [1981] tarafından belirtildiği gibi, bugünkü haliyle moda teorisi, gevşek bir biçimde düzenlenmiş bir açıklayıcı prensipler ve önermeler dizinini içerir. "Moda" teriminin kendisinin bile bir dizi yorumlara ve uygulamalara açık olduğu görüldüğünde, bu bir süpriz değildir. Bunu hatırdaki tutmak koşuluyla bu makalenin amacı "moda" teriminin kullanımının genel bir incelemesini yapmak ve buna ek moda ürünlerinin gelişmesine yol açan taklit sürecine ilişkin kısa bir tartışma açmaktır.

2. MODA ve DEĞİŞİM İLKESİ

Giysilerde kendisini ortaya koyduğu gibi, moda, önemli sayıda çeşitli biçimlerde tanımlanmıştır. Modanın genelde bir değişim süreci olduğu ve hiçbir zaman, tek başına, değişmez bir varlık olmadığı kabul edilir. Gerçekte, literatürden ortaya çıkan en belirgin görüş birliği (*consensus*), modaya ilişkin tek değişmez kesinliğin hiçbir zaman değişimini durdurmadığıdır. Örneğin Robinson [1960], modadan

"....dinamik bir süreç" olarak söz eder, ve Young [1937] " moda hedefsiz bir evrimdir " der. Bu sonuncu görüş,

".....moda..... hiçbir belirli noktaya hedeflenmemiş, fakat daha çok değişim sürecinin kendisine hedeflenmiştir."

diyen Douglas [1970] tarafından yankılanmaktadır.

Benthall ve Polhemus [1975] dahil birçok yazar modadaki değişimlerin toplumsal değişimleri yansıttığını ileri sürer:

"Sosyal vücudun formu fiziksel vücudun formu tarafından yansıtılır ve bunun tersi de olur."

Bir değişim süreci olarak modaya değişen toplumun bir sembolü olarak bakılabilir. Örneğin Polhemus ve Procter [1978] şöyle derler:

"Çağdaş toplumun artan modernizasyonunun değişimi kurumlaştırdığını kabul ederken, modernizasyon kapsamında değişiminin ve onun moda sistemi içindeki sembolik gösteriminin, herhangi bir son amaç olmaksızın sürekli bir devrim türü olan modernizasyon sürecinin uygun "doğal" ifadeleri olduğunu da kavramaya başlayabiliriz."

Moda aynı zamanda " şu anda uygun olanın algılanması " olarak da tanımlanmıştır. Toplumsal değişim bazen rollerde ve yaşam biçiminde yeni giysi formları gerektiren değişimler getirir. Blumer tüketici davranışının önemini ve modanın değişimi sürecindeki katkısını tartışmakta ve şunu ileri sürmektedir :

"Modanın işlev gördüğü alan, eski uygulamaları, inançları ve bağlılıkları gözden geçirmeye ya da atmaya hazır insanlarıyla, yeni sosyal formları benimsemeye yönelmiş konumda bir değişimi hareketine karışmış bir alan olmalıdır."

Buna karşıt olarak, değişimin kurumlaşmadığı, ya da kişilerin değişimi kabule hazır olmadıkları alanların belki de moda değişiminden uzak olanlar olduğu ileri sürülebilir. Bunun tipik örneklerinin, değişmez değerleri içeren giysi modellerini giyen resmi görevliler ve din adamları olduğu görülür.

3. SÜREÇ ya da ÜRÜN OLARAK MODA

Robinson [1961] modanın,

" Belirli modalardan birbirini izlediği bir süreç. " olduğunu ileri sürer. Bu, moda teriminin nasıl hem bir sürece, hem de bir ürün tasarımını veya tipine değinmek için kullanıldığının bir göstergesidir. Değişen zevklerin ve duyulan gereksinimlerin bir bakıma yönettiği süreç " değişken süslenme biçimleri" ve ".... tüketim davranışının halihazır biçimi" olarak tanımlanmaktadır.